

**Zákon o výrobcích s
ukončenou životností
Změnový zákon
Novela zákona o obalech
od 1.1.2021**

Ing. Eva Směšná

20.ledna 2021

1. Výrobky s ukončenou životností

Důvody samostatné právní úpravy

- specifika problematiky VUŽ (rozšířená odpovědnost výrobce)
- zpřehlednění, sjednocení a komplexnost právní úpravy
- častá změna výrobních směrnic – potřeba novelizace

Novelizace směrnic v souvislosti s oběhovým balíčkem

- Směrnice (ES) **2008/98/ES o odpadech** a o zrušení některých směrnic, ve znění nařízení Komise 1357/2014/EU... **2018/851**
- Směrnice **2000/53/ES** o vozidlech s ukončenou životností
Směrnice **2006/66/ES** o bateriích a akumulátorech
- Směrnice **2012/19/EU** o OEEZ ve znění....**2018/849**

Transpozice do 24 měsíců od přijetí – **5.7.2020**

Struktura zákona

- Část první Obecná ustanovení, základní pojmy (§ 1- § 7)
- Část druhá EEZ, baterie, pneumatiky (§ 8 - § 100)
 - Hlava I Společná ustanovení (§ 8 - § 10)
 - Hlava II Zpětný odběr (§ 11 – § 18)
 - Hlava III Seznam výrobců (§ 19 – § 26)
 - Hlava IV Evidenční a ohlašovací povinnosti (§ 27 - § 30)
 - Hlava V Individuální systém (§ 31 - § 33)
 - Hlava VI Kolektivní systém (§ 34 - § 57)
 - Hlava VII Elektrozařízení (§ 58 - § 74)
 - Hlava VIII Baterie a akumulátory (§ 75 – § 90)
 - Hlava IX Pneumatiky (§ 91 – 100)
- Část třetí Vozidla (§ 101 - § 120; hlava I - V)
- Část čtvrtá Přestupky (§ 121 - § 126)
- Část pátá Výkon veřejné správy (§127 - § 135)
- Část šestá Ustanovení společná, přechodná a závěrečná (§ 136-144)
- Část sedmá Účinnost § 145

Struktura zákona

Příloha 1 Skupiny elektrozařízení

Příloha 2 Minimální úroveň zpětného odběru VUŽ v jednotlivých letech

Příloha 3 Minimální úroveň využití odpadních elektrozařízení

Příloha 4 Ekonomické činnosti posledních prodejců

Příloha 5 Minimální recyklační účinnost procesů recyklace odpadních baterií a akumulátorů

Příloha 6 Skupiny pneumatik

Příloha 7 Minimální úroveň využití odpadních pneumatik

Působnost zákona § 2

- ZVVUŽ se vztahuje na **VV** bez ohledu na to, zda jsou na trh uváděny **samostatně nebo jako součást či příslušenství** jiných výrobků, v **celém jejich životním cyklu** od jejich výroby a uvedení na trh až po zpracování odpadu z nich vzniklého
- Vybrané výrobky (VV)
 - **elektrická a elektronická zařízení (EEZ)**
 - **baterie a akumulátory (BAT)**
 - **pneumatiky (PNEU)**
 - **vozidla (ELV)**
- VUŽ je výrobek, který se stal odpadem
- NZoO stanoví, **kdy** se výrobek stává odpadem a **kdy** VUŽ a **kdy** mohou odpady vznikající při jeho využití přestat být odpadem

Klíčové rozdíly

- Nové pojmy: **ekomodulace** zohlednění dopadu VV na ŽP při určování výše finančního příspěvku provozovatelem KS pro VV; zohledňována je zejména opětovná použitelnost VV, recyklovatelnost, obsah nebezpečných látek a požadavky PP
- Pouze **zpětný odběr; hustota veřejných MZO**
- Pouze **individuální a kolektivní** plnění povinností
- Definice a některé povinnosti uváděné v PPP (vyhl. 352/2005, 352/2008, 170/2010 Sb., 248/2015) jsou převzaty do zákona
- **VUŽ je vždy odpadem** – předat pouze oprávněné osobě podle ZVVUŽ (povinnost zjistit)
- **Průvodní informace** o způsobu sběru, opětovného použití, ..
- **Zjednodušený odpadový režim** – na VUŽ se až do okamžiku jejich předání zpracovateli, nepoužije NZoO (nevede evidenci)

Obecné principy odpovědnosti

- Konečný uživatel „KU“ smí předat VVUŽ pouze
 - Místo ZO/ zpracovateli - určené výrobcem
 - Poslednímu prodejci, příp. jiné osobě určené výrobcem
- Způsob provedení zpětného odběru
 - MZO může sdílet více výrobců na základě dohody a zvyklostí
 - Zákaz sjednat výhradní právo na využití systému nakládání s KO odpadem pouze pro určité výrobce/VV
- Povinnosti a práva posledního prodejce
 - Odebírat VUŽ, pokud je tak stanoveno (§§66, 88)
 - Oprávněn odebírat pouze VV podobného typu a použití, kt. odává KU
 - Písemně informovat KU o způsobu zajištění ZO VV po ukončení jejich životnosti (kamenný obchod, e-shop);
- Registr veřejných míst ZO

Obecné principy odpovědnosti

- Návrh na zápis do seznamu nejpozději v den uvedení VV na trh
- Zápis provádí MŽP ve správním řízení
- **Přechod** práv a povinností výrobce **na distributora VV** pokud neprokáže, že výrobek pochází od výrobce, který je zapsán v Seznamu!!!
- Archivace údajů z evidencí a roční zprávy po dobu **7 let!!!**
- **Zákaz zdvojování údajů do evidence** – osoba, kt. zajišťuje ZO, svoz, zpracování či jiné nakládání s VUŽ pro více výrobců
- Zajistit plnění povinností pro **zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění VUŽ, informování KU** o zpětném odběru a další povinnosti s tím související

Způsob plnění povinností

Plnění povinností pro zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění VUŽ, informování KU o zpětném odběru a další

1. samostatně v individuálním systému

- **před** uvedením VV na trh poskytnout **kauci** min. **20 %** ročních nákladů složením peněžních prostředků na zvláštní vázaný účet
- použití pouze se souhlasem MŽP; max. 2 x rok, **doklady o vynaložených nákladech ...**

2. společně s jinými výrobci v kolektivním systému

- na základě oprávnění vydaného ministerstvem
- Lze provozovat pouze 1 kolektivní systém, a to pro plnění povinností výrobců jednoho druhu VV
- Podrobné podmínky pro vydání oprávnění k provozu KS
- Podrobně povinnosti provozovatele KS

Zpětný odběr VV

Elektrozařízení určená k použití v domácnostech - zřídit na vlastní náklady alespoň jedno veřejné místo ZO

- V každé obci s počtem více než **2000** obyvatel
- V každé obci, která projeví zájem
- U každého posledního prodejce, pokud o to projeví zájem

Baterie a akumulátory (přenosné, autobaterie, průmyslové)

- Zajistit ZO přenosných BAT na vlastní náklady
- Zajistit minimální úroveň ZO v každém roce
- Zřídit alespoň jedno veřejné MZO v každé obci, městském obvodě nebo městské části s počtem více než **1500** obyvatel
- **Pro automobilové baterie** zřídit nejméně 1 veřejné MZO v každé obci s POÚ; v případě statutárních měst a HMP v každém městském obvodě nebo městské části

Zpětný odběr PNEU a protektorů

- Rozdělení PNEU do 6 skupin **Příloha 6**
- Povinnosti plní **vždy společně** pro všechny skupiny pneumatik
- **Výrobce protektorů** plní pouze k těm PNEU, kt. pocházely ze zpětného odběru nebo byly dovezeny ze zahraničí
- Evidence **zvlášť** pro nové a pro protektorované pneumatiky
- KU smí předat odpadní PNEU pouze na MZO, osobě oprávněné k jejímu převzetí podle NZoO nebo na místo určené obcí
- **Zajistit ZO** bez ohledu na výrobní značku, bez ohledu na datum jejich uvedení na trh, bez vazby na koupi nového výrobku a bez nároku na úplatu + zajistit min. úroveň ZO dle **Přílohy 2**
- Zajistit min. úroveň využití dle Přílohy 7 (100%)
- Zřídit veřejná MZO v každé obci s POÚ; v případě statutárních měst a HMP v každém městském obvodu nebo městské části

Vozidla/vozidla s ukončenou životností

- Nad rámec směrnice o ELV i nakládání s tzv. **ostatními** vozidly
- **NZoO se uplatní v těch** případech, kdy neplatí zvláštní ustanovení uvedená v ZoVVUŽ a v jeho PPP
- **Zrušení povinnosti** zasílat MŽP **roční zprávy**
- **Výrobci/akreditovaní zástupci** – musí hradit zpracovateli veškeré náklady/ podstatnou část spojené s převzetím **vybraných VUŽ vlastní značky**; sběrná síť ; **smlouva** na sběr se **zařízením ke sběru ELV** (odpojení baterie a znehodnocení VIN kódu, smlouva se zpracovatelem; SEPNO)
- **První zpracovatel** musí zajistit **splnění cílů** pro opětovné použití, využití a recyklaci z průměrné hmotnosti všech převzatých **vybraných VUŽ** a **nese za to odpovědnost**, i když **další zpracovatel VUŽ** nesplní povinnost mu předat údaje.....

Přestupky; Účinnost

- 1) Přestupky fyzických osob do 100 000
- 2) Přestupky výrobce do 5 mio
- 3) Přestupky posledního prodejce do 1 mio
- 4) Přestupky provozovatele KS do 10 mio
- 5) Další přestupky podnikajících osob do 10 mio

Účinnost zákona o VVUŽ od 1.1.2021

- **Odložená účinnost k 1.7.2023** - zajistit **ověření plnění povinnosti** provádět demontáž, soustřeďovat, skladovat, zpracovávat nebo jinak nakládat s odpadním elektrozařízením v souladu s vybranými TN **akreditovanou** ČIA odborně způsobilou třetí osobou, a **na vyzvání předložit** ministerstvu písemnou zprávu o tomto ověření ne starší 3 let

Přechodná ustanovení

Záruka podle zák. 185/2001 Sb. se považuje za kauci

Zpracování roční zprávy za rok 2020 a její zaslání ministerstvu v rozsahu zák. 185/2001 Sb.

Zpracují roční zprávy o VVUŽ dle § 51 tohoto zákona poprvé za rok 2022

Návrh na zápis do Seznamu dle z. 185/2001 se považuje za žádost o zápis do Seznamu výrobců podle § 21 odst. 1. Řízení o žádosti se dokončí podle ZVVUŽ

Oprávnění KS je platné do 31. prosince 2022, jestliže toto oprávnění nebo zápis byly platné v den předcházející dni nabytí účinnosti ZVVUŽ

Souhlas k provozování zařízení ke sběru využívání, odstraňování autovraků, vydaného dle z.č. 185/2001 Sb., je platný po dobu 1 roku jestliže tento souhlas byl platný 31.12.2020

Návrh prováděcích předpisů

- Vyhláška o podrobnostech nakládání s vozidly s ukončenou životností
- Vyhláška o způsobech provedení zpětného odběru výrobků s ukončenou životností
 - Vyhl. 352/2005 Sb. o podrobnostech nakládání s elektrozařízeními a elektroodpady
 - Vyhl. 170/2010 Sb. ., o bateriích a akumulátorech
 - Vyhl. 248/2015 sb. o podrobnostech provádění zpětného odběru pneumatik

2. Změnový zákon

Účinnost od 1.1.2021; Upravuje vztahy mezi novými odpadovými zákony a souvisejícími zákony - **mění**

- **Zák. o místních poplatcích** – poplatky za komunální odpad
- **Zák. o správních poplatcích** – nové sazby
- Zák. o živnostenském podnikání – činnost provozovatelů KS
- **Zák. o daních z příjmů** – úprava osvobození od daně
- Zák. o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů - skládky
- Zák. o pozemních komunikacích Veterinární zákon
- Zák. o podmínkách provozu vozidel na pozem. komunikacích
- **Chemický zákon** – změna oznamovací povinnosti § 22!+§34!
- **Zák. o veřejných zakázkách** – zásady sociál. /environm.
Odpovědnosti a inovace

3. Novela obalového zákona

Důvody samostatné právní úpravy:

- Povinná implementace změn směrnic (ES) do 24 měsíců od přijetí – do **5.7.2020**
 - **94/62/ES** o obalech a obal. odpadech **2018/852**
 - **2008/98/ES o odpadech** a o zrušení některých směrnic, ve znění nařízení Komise 1357/2014/EU **2018/851**
- Úprava - zpřísnění podmínek pro vznik nové AOS
 - finanční zajištění
 - povinné smluvní zajištění 25 % smluvních obcí a 25% obyvatel v ČR
- Účinnost od 1.1.2021

Změny cílů z obalové směrnice

31. 12. **2025/2030** – cíle pro recyklaci konkrétních materiálů
obsažené v obalovém odpadu

50/**55** % plastů *(50%) v ČR od 1.1.2020*

25/**30** % dřeva, *(15%)*

70/**80** % železných kovů, *(55%)*

50/**60** % hliníku,

70/**75** % skla, *(75%)*

75/**85** % papíru a lepenky *(75%)*

31. 12. **2030** - **70 %** veškerých obalových odpadů musí být
recyklováno *(70%/75%)*

Úprava pojmů

- Opakovaně použitelný obal
- Kompozitní obal
- Oxo-rozložitelný plastový obal
- **Ekomodulace** zohlednění dopadu obalu na ŽP, zejména jeho opětovné použitelnosti, recyklovatelnosti, obsahu nebezpečných látek a plnění požadavků stanovených jinými právními předpisy¹⁾, v rámci jeho životního cyklu při určování výše peněžního příspěvku AOS pro jednotlivý obal nebo skupinu podobných obalů
- Pověřený zástupce

Úprava podmínek vedení evidence

Evidence odpadů z obalů - vedena od původce odpadu až po jeho využití nebo po výstup z třídícího zařízení, pokud je tento výstup dodáván do procesu využití bez významných ztrát

Předložen **návrh** vyhlášky o provedení některých ustanovení zákona o obalech; rozeslána dne 25. 9. do MPŘ, připomínky do 9.10.2020

- rozsah vedení evidencí,
- rozsah a způsob ohlašování údajů z těchto evidencí a
- vymezení pravidel výpočtu využití odpadu z obalů
- Rozsáhlá úprava vedení evidence a ohlašování AOS

Úprava podmínek pro AOS

- Akcionář AOS nesmí být akcionářem jiné AOS, ani společníkem provozovatele KS dle ZoVVUŽ
- Nová omezení činnosti AOS § 20 a § 20a
- Vytváření povinné rezervy § 21a
- Postup při vyrovnání nákladů a příjmů AOS § 21b
- Koordinace postupu AOS § 21c
- Podmínky pro ověřování evidovaných a ohlášených údajů § 23a
- Převod peněžních prostředků při zániku rozhodnutí o autorizaci § 28a

Děkuji za pozornost!

© 2021, Ing. Eva Směšná, tel: +420 728 220 323

Tento seminář pořádá
ENVI GROUP s.r.o.

Příčná 2186, 347 01 Tachov

Tel: 606 638 325

email: info@envigroup.cz